

УДК 378:338.48-051]:005

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2026.354059>

Ольга Сорока, доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки
Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1483-8974>
Андрій Кузишин, доктор географічних наук, професор,
професор кафедри географії України і туризму
Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3879-7337>
Сергій Задворний, кандидат географічних наук, доцент,
доцент кафедри географії України і туризму
Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3467-3273>

ТРЕНІНГ З ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК ІНТЕРАКТИВНА ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ

У статті проаналізовано окремі аспекти професійної підготовки майбутніх фахівців сфери туризму в закладах фахової передвищої освіти. Обґрунтовано потенціал інтерактивних методів навчання, зокрема особливу увагу зосереджено на тренінгових технологіях як зручному та результативному форматі опанування фахових компетентностей. Визначено структурні елементи тренінгу та представлено авторський тренінг з тайм-менеджменту. Пропонована розробка спрямована на формування у майбутніх туризмознавців навичок раціонального планування, самоорганізації та оптимізації часового ресурсу в професійній діяльності.

Ключові слова: тайм-менеджмент; тренінг; професійна підготовка; здобувачі освіти; заклади фахової передвищої освіти; інтерактивні технології; інтерактивне навчання; майбутні фахівці сфери туризму; туризмознавці.

Табл. 2. Лім. 9.

Olga Soroka, Doctor of Sciences (Pedagogy), Professor,
Head of the Social Work and Social Pedagogy Department,
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1483-8974>
Andrii Kuzyshyn, Doctor of Sciences (Geography), Professor,
Professor of the Geography of Ukraine and Tourism Department,
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3879-7337>
Sergii Zadvornyi, Ph.D. (Geography), Associate Professor,
Associate Professor of the Geography of Ukraine and Tourism Department,
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3467-3273>

TIME MANAGEMENT TRAINING AS AN INTERACTIVE TECHNOLOGY FOR THE TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS IN THE FIELD OF TOURISM

The article analyzes the theoretical and applied aspects of the professional training of future specialists in the field of tourism within the modern system of professional pre-higher education. The study's relevance is driven by the transformation of the tourism market, which places greater demands on the flexibility and self-organization of personnel. It is specified that the professional activity of tourism specialists is characterized by a multi-vector nature: from designing complex logistical routes and booking accommodation services to constant operational communication with clients and partners in real time. In this context, time management is defined as a key competence on which the quality of service and the competitiveness of a specialist directly depend. The expediency of introducing interactive teaching methods into the educational process of professional pre-higher education institutions is substantiated. Particular attention is focused on training technologies which, in contrast to traditional ones, ensure a high level of student engagement and facilitate the rapid transition of the theoretical knowledge into practical skills. The architectonics of the training is defined, covering the constituent components (goals and objectives, content, methods and techniques, participants, trainer, organizational structure, feedback, and reflection).

The scientific novelty of the work lies in the development and detailed elaboration of the content of the author's time management training for future specialists in the field of tourism. The program is structured into five topics: 1. Fundamentals of time management in the professional activity of a tourism specialist. 2. Planning of activities and prioritization. 3. Time management tools in the professional activity of tourism specialists. 4. Overcoming "time wasters" and stress. 5. Time

management in teamwork. The training's methodological content includes role-playing games, case studies, mini-discussions, and relaxation exercises that simulate real work situations. The conclusions summarize the expected results: the formation of the ability for rational planning, the development of strategic resource management skills, and an increase in the level of personal effectiveness of future specialists in the field of tourism.

Keywords: *time management; training, professional training; students; professional pre-higher education institutions; interactive technologies; interactive learning, future specialists in the field of tourism; tourism specialists.*

Постановка проблеми. Якість освіти сьогодні виступає одним із стратегічних пріоритетів розвитку України. У прагненні забезпечити сталий соціально-економічний розвиток більшість держав світу визначають підготовку висококваліфікованих фахівців і розвиток людського потенціалу серед ключових напрямів державної політики. Водночас суттєві трансформації, що відбуваються на сучасному ринку праці та зумовлені стрімким розвитком технологій і їх активним упровадженням у професійну діяльність, значно підвищують вимоги до рівня фахової підготовки та компетентностей людських ресурсів.

Однією з причин виникнення зазначених проблем є невідповідність між очікуваннями роботодавців і рівнем сформованості професійних компетентностей, з якими випускники закладів освіти різного рівня акредитації виходять на ринок праці. У сфері туризму ця проблема проявляється особливо виразно, оскільки туристична індустрія потребує фахівців, здатних швидко адаптуватися до динамічних умов професійної діяльності, ефективно взаємодіяти з клієнтами та використовувати сучасні технології організації туристичних послуг. Водночас ринок освітніх послуг не завжди повною мірою забезпечує потребу галузі у конкурентоспроможних і практично підготовлених кадрах. За таких умов система підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти не може функціонувати ізольовано від запитів туристичної індустрії та має орієнтуватися на актуальні вимоги роботодавців.

У цьому контексті стратегічне залучення роботодавців до процесу підготовки майбутніх фахівців набуває особливої важливості. Не випадково Стратегією розвитку національної системи кваліфікацій передбачено їх системне залучення до управління якістю реалізації програм фахової освіти та навчання в якості стейкхолдерів [2]. Найефективнішим механізмом такої взаємодії є спільна робота над створенням і впровадженням кращих практик підготовки кадрів, що дає змогу забезпечити відповідність освітніх програм реальним потребам ринку праці. Сфера туризму не є винятком. А. Лук'янець стверджує, що “туризм став однією із основних складових частин життєдіяльності людей у більшості країн світу, та є одним із найперспективніших напрямків соціально-економічної діяльності у XXI ст.” [5, 2].

Сучасний ринок туристичних послуг характеризується суперечністю між високою потребою галузі

у компетентних фахівцях і фактичним рівнем їхньої професійної підготовки. Незважаючи на наявність численних освітніх програм туристичного спрямування, частина випускників стикається з труднощами працевлаштування, що підкреслює необхідність удосконалення змісту й технологій їхньої фахової підготовки.

У цьому контексті особливої актуальності набуває застосування інтерактивних технологій навчання, спрямованих на формування у майбутніх фахівців туристичної сфери практичних професійних умінь і навичок. Одним із ефективних інструментів такої підготовки вважаємо тренінгові технології, зокрема тренінг з тайм-менеджменту, який сприяє розвитку навичок раціональної організації часу, планування професійної діяльності та підвищення ефективності виконання завдань у сфері туризму.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Вивченню питань професійної підготовки майбутніх фахівців сфери туризму приділяли увагу такі дослідники, як О. Борисова, А. Конох, В. Любарєць, Д. Люта, Н. Маковецька, В. Федорченко та інші. Можливості використання різного роду інтерактивних і тренінгових технологій у підготовці майбутніх фахівців сфери туризму досліджували С. Кожушко, Б. Мізюк, Ю. Миронов, І. Сингаївська, В. Ципко, Г. Черній та інші.

Разом із тим аналіз наукових джерел свідчить, що, попри значну кількість досліджень у цій сфері, проблема використання інтерактивних технологій у процесі фахової підготовки майбутніх фахівців сфери туризму в закладах фахової передвищої освіти залишається недостатньо висвітленою та потребує подальшого наукового обґрунтування.

Мега статті полягає у розкритті особливостей підготовки майбутніх фахівців сфери туризму в закладах фахової передвищої освіти із застосуванням інтерактивної технології – тренінгу з тайм-менеджменту.

Виклад основного матеріалу. Підтримуємо Г. Шуку, Ю. Безрученкова в тому, що для оптимізації фахової підготовки майбутніх туризмознавців “доведеться відмовитися від значної кількості традиційних педагогічних методів та прийомів, кожного разу вибудовуючи індивідуальну освітню траєкторію” [9, 35]. Йдеться про освітні веб-квести, методи проєктування й моделювання. Додамо до цього переліку інтерактивні технології – “важливий складник особистісно зорієнтованого розвиваль-

ТРЕНІНГ З ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК ІНТЕРАКТИВНА ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ

ного навчання” [3, 35], які часто розглядають у контексті таких понять, як “співнавчання”, “технології активного навчання”, “навчання у співпраці”, “активні методи навчання” та “взаємонавчання”, що підкреслює їхню спрямованість на активну взаємодію учасників освітнього процесу.

На переконання О. Сторонської, К. Мигаль, “інтерактивне навчання відображає спеціальну форму організації пізнавальної діяльності, що передбачає постійну, активну взаємодію всіх суб’єктів навчального процесу на засадах партнерства та рівноправності” [8, 367]. М. Радченко схарактеризовує інтерактивні технології як психогенні, пояснюючи це тим, що “результат розвитку при застосуванні інтерактивних технологій визначається, перш за все, самою людиною, тим досвідом, якого вона набуває протягом життя, психологічними процесами її самовдосконалення” [7, 300].

Цікавими для нашого дослідження є висновки, зроблені Н. Маковецькою. Досліджуючи особливості формування професійної компетентності майбутніх фахівців з туризму, вчена наголошує на необхідності “застосування інтерактивних методів навчання, які передбачають розбір та аналіз різноманітних способів виконання тієї чи іншої справи, виконання практичних завдань, знаходження більш економного та раціонального рішення, стимулювання винахідливості, кмітливості тощо” [6, 4].

Серед різноманіття інтерактивних технологій особливе місце посідають тренінгові технології, які забезпечують активну взаємодію учасників освітнього процесу та сприяють формуванню практичних професійних умінь і навичок. Погоджуємося із дослідниками в тому, що “тренінговий формат ідеально підходить студентам коледжів, бо він стирає межі між теорією та практикою” [4, 1033]. Використання тренінгів у процесі фахової підготовки дає можливість створити умови для моделювання професійних ситуацій, розвитку комунікативних і організаційних компетентностей, а також

набуття досвіду спільного розв’язання професійних завдань. У контексті підготовки майбутніх фахівців сфери туризму особливої значущості набувають тренінги, спрямовані на розвиток навичок ефективної організації професійної діяльності. Одним із таких тренінгів є тренінг з тайм-менеджменту, що сприяє формуванню вміння раціонально планувати робочий час, визначати пріоритети та підвищувати ефективність виконання професійних завдань у сфері туризму.

В українській мові термін “тренінг” використовується у кількох значеннях, зокрема як навчання, підготовка, тренування або виховання. Глумачний словник сучасної української мови визначає тренінг як “тренування, а також спеціальний тренувальний режим. Психологічний тренінг методика впливу на особистість з метою підвищення ефективності взаємодії людини із суспільством” [1, 1472].

Слід зазначити, що в процесі тренінгу здобувачі освіти більш ефективно засвоюють нові знання та отримують значний обсяг інформації завдяки інтерактивному характеру роботи. Такий формат навчання передбачає активну взаємодію учасників, що дає можливість у процесі опрацювання матеріалу ставити запитання, висловлювати власну думку, закріплювати здобуті знання у практичній діяльності, відпрацьовувати нові вміння й навички, а також поглиблювати розуміння себе й навколишнього середовища. Основою процесу пізнання в тренінгу є активна позиція учасників і набуття ними власного досвіду.

Компоненти тренінгу перебувають у тісному взаємозв’язку та утворюють цілісну систему, у якій кожен елемент впливає на інші й водночас зазнає їхнього впливу (табл. 1). Ефективність тренінгу значною мірою залежить від професійної майстерності тренера, його свідомого, гнучкого й творчого підходу до організації освітнього процесу, а також здатності інтерпретувати програму тренінгу крізь призму власного досвіду, професійних знань і світоглядних позицій.

Таблиця 1

Структурні елементи тренінгу

<i>Елементи</i>	<i>Характеристика</i>
1. Мета та завдання тренінгу	Визначають спрямованість тренінгової роботи, очікувані результати та компетентності, які необхідно сформувати в учасників
2. Зміст тренінгу	Охоплює тематику занять, навчальний матеріал, інформаційні блоки, приклади та проблемні ситуації, що розглядаються під час тренінгу
3. Методи і техніки тренінгу	Передбачають інтерактивні методи: групові дискусії; рольові та ділові ігри; вправи та кейс-завдання; мозковий штурм; роботу в малих групах; рефлексійні вправи
4. Учасники тренінгу	Активні суб’єкти освітнього процесу, які беруть участь у виконанні вправ, обговореннях, аналізі ситуацій та набувають власного досвіду
5. Тренер (ведучий)	Організовує роботу групи, створює сприятливу психологічну атмосферу, координує діяльність учасників та забезпечує досягнення мети тренінгу

**ТРЕНІНГ З ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК ІНТЕРАКТИВНА ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ**

Продовження таблиці 1

<i>Елементи</i>	<i>Характеристика</i>
6. Організаційна структура тренінгу	Передбачає етапи проведення тренінгу: 1) вступ (знайомство, визначення правил роботи); 2) основну частину (виконання вправ, обговорення, відпрацювання навичок); 3) підсумок (рефлексія, узагальнення результатів)
7. Зворотний зв'язок і рефлексія	Дають можливість учасникам усвідомити власний досвід, оцінити результати діяльності та закріпити отримані знання й навички

У результаті участі у тренінгових заняттях здобувачі освіти отримують позитивний досвід взаємодії з одногрупниками, відчують емоційну підтримку в процесі спільної діяльності, що сприяє їхній успішній адаптації до освітнього середовища. У контексті підготовки майбутніх фахівців сфери туризму тренінги також створюють умови для розвитку комунікативних умінь, формування навичок ефективного взаємодії з людьми, вміння працювати в команді та обирати оптимальні моделі професійної поведінки, що є важливими складниками професійної компетентності туризмознавців.

Окрім цього, тренінги можна інтегрувати до змістового наповнення освітніх компонентів або проводити у форматі позааудиторної роботи. У процесі тренінгових занять здобувачі освіти навчаються ефективній груповій взаємодії, працюючи як єдина команда. Тренінгова група виступає своєрідною моделлю соціального середовища, у якій відбуваються подібні до суспільних процеси, що сприяє самонавчанню учасників і набуттю ними практичного досвіду співпраці.

Важливо враховувати той факт, що тренінгові технології сприяють формуванню атмосфери взаємної підтримки й взаємодопомоги, розвитку почуття причетності до спільної діяльності, а також потребують від учасників прийняття як тактичних, так і стратегічних рішень. У ході тренінгу стають більш помітними особливості міжособистісних взаємин у групі, соціометричні зв'язки між її учасниками, а також виявляються лідерські ролі й актуальні проблеми командної взаємодії.

Названі можливості тренінгових технологій є

особливо важливими у підготовці майбутніх фахівців сфери туризму, професійна діяльність яких пов'язана з інтенсивною комунікацією, організацією подорожей, координацією різних видів діяльності та необхідністю оперативно приймати рішення в умовах обмеженого часу. Ефективне планування часу, раціональний розподіл завдань і здатність працювати у динамічному середовищі є важливими складниками професійної компетентності майбутніх туризмознавців. Організація туристичних подорожей передбачає планування маршрутів, узгодження транспортних перевезень, бронювання послуг розміщення, харчування та екскурсійного обслуговування, а також постійну комунікацію з клієнтами й партнерами. У таких умовах ефективний тайм-менеджмент набуває особливого значення, оскільки від здатності фахівця раціонально планувати власну діяльність, визначити пріоритети та оперативно реагувати на зміни залежить якість туристичних послуг і рівень задоволеності клієнтів. Розвиток навичок тайм-менеджменту під час навчання сприяє формуванню організованості, відповідальності, здатності працювати в умовах багатозадачності та дотримуватися встановлених термінів виконання професійних завдань, що є важливим складником їхньої фахової підготовки.

З огляду на це, на основі результатів проведеного теоретичного дослідження нами було розроблено тренінг з тайм-менеджменту, спрямований на формування у здобувачів фахової передвищої освіти навичок ефективного планування, організації діяльності та оптимального використання часу (табл. 2).

Таблиця 2

Програма тренінгу “Тайм-менеджмент у професійній діяльності майбутніх фахівців сфери туризму”

<i>Мета</i>	<i>Зміст заняття</i>	<i>Вправи та інтерактивні завдання</i>
Тема 1. Основи тайм-менеджменту у професійній діяльності фахівця сфери туризму		
Ознайомити учасників із сутністю тайм-менеджменту та його значенням для ефективної професійної діяльності у сфері туризму	Розкрити суть поняття “тайм-менеджмент”; виокремити роль управління часом у роботі фахівця туристичної галузі; схарактеризувати основні принципи ефективної організації часу	Вправа-знайомство “Мій час у професії”; мозковий штурм “Часові виклики у сфері туризму”; вправа “Мій типовий день”; гра “Поглиначі часу”; міні-дискусія “Чому ми не встигаємо?”; рефлексивна вправа “Цінність часу для туристичного менеджера”

**ТРЕНІНГ З ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК ІНТЕРАКТИВНА ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ**

Продовження таблиці 2

<i>Мета</i>	<i>Зміст заняття</i>	<i>Вправи та інтерактивні завдання</i>
Тема 2. Планування діяльності та визначення пріоритетів		
Сформувати навички ефективного планування професійної діяльності та визначення пріоритетів	Схарактеризувати методи планування робочого часу; описати принципи визначення пріоритетів; проаналізувати правила коротко- та довгострокового планування	Вправа “Дерево цілей туристичного фахівця”; гра “Плануємо туристичний сезон”; вправа “SMART-цілі у професійній діяльності”; робота в групах “Планування туристичного проєкту”; вправа “24 години професіонала”
Тема 3. Інструменти тайм-менеджменту у професійній діяльності туризмознавців		
Ознайомити учасників із сучасними інструментами управління часом	Розкрити методи структуризації робочого часу; визначити цифрові інструменти планування; ознайомитись із технологією організації робочого простору	Вправа “Планер фахівця з туризму”; практична робота “Створення особистого плану роботи”; вправа “Pomodoro у роботі менеджера туризму”; кейс-вправа “Організація туристичного проєкту”; міні-дискусія “Цифрові інструменти планування часу”
Тема 4. Подолання “поглиначів часу” та стресу		
Навчити учасників визначати та долати фактори, що знижують ефективність використання часу	Ознайомитись із основними “поглиначами часу”; охарактеризувати прокрастинацію та її вплив на професійну діяльність; визначити ефективні технології управління стресом у професійній діяльності	Вправа “Мої поглиначі часу”; рольова гра “Робочий день менеджера туристичної компанії”; вправа “Антипрокрастинаційний список”; вправа “Тайм-детектив”; релаксаційна вправа “Хвилина відновлення”
Тема 5. Тайм-менеджмент у командній роботі		
Сформувати навички ефективно організації часу у процесі командної роботи	Проаналізувати командне планування діяльності; обґрунтувати необхідність розподілу обов’язків у команді; охарактеризувати координацію роботи у туристичному проєкті	Командна гра “Організація туристичного туру”; вправа “Командний календар”; кейс “Кризова ситуація у туристичній подорожі”; вправа “Тайм-менеджмент команди”; підсумкова вправа “Мій план ефективного використання часу”

Відповідно завданнями тренінгу визначено: 1) сформувати у здобувачів освіти розуміння значення тайм-менеджменту у професійній діяльності фахівця туристичної сфери; 2) розвинути навички планування робочого часу та визначення пріоритетів; 3) навчити застосовувати інструменти тайм-менеджменту для організації професійної діяльності; 4) сформувати вміння працювати з інформаційними потоками та уникати “поглиначів часу”; 5) розвинути навички самоорганізації та ефективної командної взаємодії у процесі виконання професійних завдань.

Основним критерієм оцінювання ефективності тренінгу є його результати, тобто ті зміни, які відбуваються у здобувачів освіти після проходження навчання. Оцінювання результативності тренінгу

передбачає аналіз змін у знаннях, установках, поведінці учасників, а також їхньої готовності застосовувати набуті вміння у практичній діяльності. Зокрема, важливим є з’ясування того, яким чином учасники змінилися у процесі тренінгу, що вони почали розуміти по-іншому, чи відбулися зміни у їхніх професійних установках і відношенні до організації власної діяльності, які нові навички вони набули та чи готові використовувати їх у майбутній професійній практиці. Не менш важливим показником ефективності тренінгу є готовність учасників брати участь у подібному інтерактивному навчанні у майбутньому.

Очікуваними результатами проходження тренінгу з тайм-менеджменту для майбутніх фахівців сфери туризму є: усвідомлення значення ефектив-

ного управління часом у професійній діяльності; оволодіння методами планування та пріоритезації завдань; набуття навичок використання сучасних інструментів тайм-менеджменту; розвиток здатності ефективно організовувати власну та командну діяльність.

Висновки. Отже, використання тренінгових технологій у підготовці майбутніх фахівців сфери туризму сприяє формуванню важливих професійних компетентностей, зокрема навичок ефективного планування часу, організації діяльності та продуктивної взаємодії в команді, що є необхідними для успішної професійної діяльності в умовах динамічного розвитку туристичної галузі. Перспективи подальших наукових досліджень вбачаємо у вдосконаленні змісту та методичного забезпечення тренінгів з проєктного менеджменту, а також у вивченні їхнього впливу на формування професійної компетентності майбутніх фахівців туристичної сфери.

ЛІТЕРАТУРА

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови: 250000 / уклад. та голов. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун. 2005. VIII, 1728 с.
2. Верховна Рада України прийняла Закон щодо вдосконалення національної системи кваліфікацій відповідно до актуальних потреб ринку праці. 15 квітня 2025. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/261010.html>
3. Герман В., Сердюк К. Інтерактивні технології як сучасний підхід до організації навчання української мови в школі. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2022. № 9–10 (123–124). С. 26–37.
4. Лещук Г., Сорока О., Калаур С. Тренінг як засіб інтенсифікації професійної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти до роботи в команді. *Перспективи та інновації науки*. 2026. № 1(59). С. 1026–1038. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/35862/35853>
5. Лук'янець А. Підготовка туристичних кадрів. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 25. С.
6. Маковецька Н. В. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з туризму у процесі вивчення дисципліни “Спеціалізований туризм”. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 46. С. 1–5.
7. Радченко М.А. Інтерактивні технології навчання в професійному становленні майбутніх спеціалістів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітніх школах*. 2014. Вип. 34 (87). С. 299–306.
8. Сторонська О., Мигаль К. Сутність та види технологій інтерактивного навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 74, том 2. С. 366–369.
9. Шука Г., Безрученков Ю. Підготовка фахівців туризму: виклики сьогодення. *Географія та туризм: науковий журнал*. 2021. Вип. 63. С. 31–36.

REFERENCES

1. Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainiskoi movy (2005) [Large explanatory dictionary of modern Ukrainian language]: 250000 / uklad. ta holov. red. V. T. Busel. Kyiv; Irpin: Perun. VIII, 1728 p. [in Ukrainian].
2. Verkhovna Rada Ukrainy pryniala Zakon shchodo vdoskonalennia natsionalnoi systemy kvalifikatsii vidpovidno do aktualnykh potreb rynku pratsi (2025). [The Verkhovna Rada of Ukraine adopted a law on improving the national qualifications system in line with current labor market needs]. 15 kvitnia. Available at: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/261010.html> [in Ukrainian].
3. Herman, V. & Serdiuk, K. (2022). Interaktyvni tekhnolohii yak suchasnyi pidkhdid do orhanizatsii navchannia ukrainiskoi movy v shkoli [Interactive technologies as a modern approach to organizing Ukrainian language teaching in schools]. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*. No. 9–10 (123–124). pp. 26–37. [in Ukrainian].
4. Leshchuk, H., Soroka, O. & Kalaur, S. (2026). Treninh yak zasib intensyfikatsii profesiinoi pidhotovky zdobuvachiv fakhovoi peredyvshchoi osvity do roboty v komandi [Training as a means of intensifying professional training of applicants for higher education to work in a team]. *Prospects and innovations in science*. No 1(59). pp. 1026–1038. Available at: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/35862/35853> [in Ukrainian].
5. Lukianets, A. (2021). Pidhotovka turystychnykh kadriv [Training of tourism personnel]. *Economy and society*. Vol. 25. pp. 1–6. [in Ukrainian].
6. Makovetska, N.V. (2022). Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnykh fakhivtsiv z turyzmu u protsesi vyvchennia dystsypliny “Spetsializovanyi turyzm” [Formation of professional competence of future tourism specialists in the process of studying the discipline “Specialized Tourism”]. *Economy and society*. Vol. 46. pp. 1–5. [in Ukrainian].
7. Radchenko, M.A. (2014). Interaktyvni tekhnolohii navchannia v profesiinomu stanovlenni maibutnykh spetsialistiv [Interactive teaching technologies in the professional development of future specialists]. *Pedagogy of creative personality formation in higher and general education schools*. Vol. 34 (87). pp. 299–306. [in Ukrainian].
8. Storonska, O. & Myhal, K. (2024). Sutnist ta vydy tekhnolohii interaktyvnoho navchannia [The essence and types of interactive learning technologies]. *Current issues in the humanities*. Issue 74, Vol. 2. pp. 366–369. [in Ukrainian].
9. Shchuka, H. & Bezruchenkov, Yu. (2021). Pidhotovka fakhivtsiv turyzmu: vyklyky sohodennia [Training tourism professionals: today's challenges]. *Geography and Tourism*. Vol. 63. pp. 31–36. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 18.02.2026

Прийнято до друку: 20.03.2026

Опубліковано: 14.04.2026

